

того, щоб діяти у суспільних інтересах. Проте, за наявних умов переходу України до демократії, механізм дії публічної влади потребує подальшого розвитку та вдосконалення.

Укрупнення території громад не може бути довільним, воно має свої логічні межі. Відстань від центру громади до її найдалшого населеного пункту має бути такою, щоб у екстрених випадках її не довше ніж за 30 хвилин могли подолати пожежна команда, швидка допомога, поліцейський патруль. Допомога, надана через більший проміжок часу, різко втрачає ефективність. Питання визначення меж нових, об'єднаних громад вирішуватиметься органами влади обласного рівня з урахуванням як об'єктивних критеріїв, так і думки громадян.

Якщо порівнювати законопроект про зміни до Конституції з чинною редакцією Основного закону, то перше, що впадає в очі, - це близькість обох текстів. Не більше ніж стилістично змінився перелік повноважень громади. Важливою відмінністю є те, що до матеріальної та фінансової бази місцевого самоврядування мають додати місцеві податки і збори. По суті, це конституційно закріпить бюджетну децентралізацію, яка вже і так діє в Україні з початку 2015 року. За даними міністерства фінансів, за перше півріччя цього року плани з наповнення місцевих бюджетів були перевиконані майже на 38 відсотків - на 12 мільярдів гривень. 31 січня 2015р року вступили в дію зміни до Податкового та Бюджетного кодексів, які уже розширили фінансові можливості місцевого самоврядування, а в майбутньому дозволяють зробити економічно самодостатніми та спроможними і нові об'єднані громади.

Для отримання ефективного результату у напрямку децентралізації, потрібно виробити нову управлінську психологію, спрямовану на оновлення адміністративної культури, формування готовності управлінського персоналу до прийняття рішень в умовах зростаючої свободи дій та підвищення особистої відповідальності з орієнтацією на служіння територіальній громаді. Тому, в перспективі, децентралізація публічного управління має здійснюватися в межах цілісного пакету політичних, економічних, соціальних реформ, спрямованих на перетворення України в сучасну європейську країну. Проведення реформи передбачає плідну співпрацю Президента України, Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України з урахуванням інтересів місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Становлення нової вітчизняної моделі державного управління / М. М. Іжі, С. К. Хаджирадєва. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2007. – 160 с.
2. Конституція України від 28 червня 1996 р. //Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - ст. 140.
3. Проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) Електронний ресурс [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55812.
4. Суть реформи органів місцевого самоврядування (децентралізації) Електронний ресурс [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/verstka_decentralizaciya.pdf.

Курсант 3-го курсу ННІ№1 НАВС

Сасаця Катерина Варганівна

ПРАВОВИЙ НІГІЛІЗМ І ПРАВОВИЙ ІДЕАЛІЗМ ЯК ПРОТИЛЕЖНІ ВІДХИЛЕННЯ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ

Специфічними формами правової культури є правовий нігілізм і правовий ідеалізм. Ці правові феномени на сьогодні мало досліджені.

Правовий нігілізм - різновид правової культури, який ґрунтується на свідомому негативному ставленні певного суб'єкта до права та, відповідно, на запереченні, зокрема, позитивного значення впливу права на суспільні відносини. При цьому правовий нігілізм - це негативне ставлення ні до конкретної форми прояву правової реальності, ні до окремого правового інституту тощо, а системне й усебічне свідоме неприйняття самої ідеї існування права.

Правовий нігілізм характеризується свідомим ігноруванням вимог законодавства, правових цінностей, зневажливим ставленням до правових принципів і традицій тощо.

Правовий нігілізм є різновидом соціального нігілізму. Останній має й інші форми прояву, окрім правового нігілізму. Загалом соціальний нігілізм, у тому числі правовий, у традиційному розумінні сприймається соціально-політичною та державно-правовою думкою як явище деструктивне, соціально шкідливе.

До основних причин виникнення й існування правового нігілізму слід віднести три групи чинників: соціально-економічні, політичні й ідеологічні.

Соціально-економічні чинники виникнення правового нігілізму пов'язані з тим, що, на жаль, не завжди положення, принципи, ідеї тощо, які знаходять відображення у законодавстві, спрямовані на вдосконалення та поліпшення соціальних та економічних інститутів і відносин таким чином, щоб це забезпечувало зростання добробуту широких верств населення, кожного члена суспільства, вело до підвищення соціального статусу соціальних суб'єктів. Понад те, право в певних умовах за певних обставин може стати інструментом забезпечення економічного та соціального пригнічення, експлуатації особи (певних соціальних груп), виступати знаряддям державного свавілля у соціально-економічній сфері.

Політичні чинники виникнення правового нігілізму полягають у тому, що досить часто право виступає інструментом політичної боротьби на боці окремих соціальних груп, інструментом політичного тиску на суспільство й окремого індивіда.

В одному ряду з правовим нігілізмом знаходиться прямо протилежне явище –правовий ідеалізм, одним словом, перебільшення реальних регулятивних можливостей правової форми. Це явище супроводжує людську цивілізацію практично на всьому шляху її розвитку. Так, ще Платон наївно вважав, що головним засобом здійснення його задумів будівництва ідеального держави будуть ідеальні закони, що приймаються мудрими правителями. В епоху Просвітництва вважалося достатнім, знищивши старі закони, прийняти нові, і царство розуму буде досягнуто. Дивно, але ще й сьогодні багато людей і навіть політики помилково покладають на закон занадто великі надії в справі перебудови нашого суспільства. Думається, що лише достатній політичний і правовий досвід може розвіяти ілюзії правового ідеалізму і стереотипи правового нігілізму.

Якщо правовий нігілізм характеризується негативним ставленням до права і його цінностям і невір'ям у його силу, то правовий ідеалізм займає протилежну сторону, тобто переоцінює силу права і приписує йому ті функції, які право по своїй суті не може виконувати. Обидва ці явища харчуються одними корінням - юридичним невіглаством, нерозвиненим і деформованим правосвідомістю, дефіцитом політико-правової культури. Зазначені крайності, незважаючи на їх, здавалося б, протилежну спрямованість, в кінцевому рахунку, змикаються і утворюють як би "подвійне" загальне зло. Іншими словами, перед нами дві сторони "однієї медалі".

Прояв правового ідеалізму, як і правового нігілізму різнолики. Зазначу найбільш основні форми. По-перше, це забігання законодавства вперед, тобто створення таких норм які регулюватимуть правові відношення не виникли в суспільстві. Видання правових актів, які не враховують існуючі об'єктивні і суб'єктивні умови, що існують у суспільстві, веде свідомо не правильної "роботи" актів або взагалі їх не виконанню.

Друга форма прояву правового ідеалізму полягає у відсутності реального механізму для реалізації юридичної норми. Якщо законодавець не передбачив органу, який повинен стежити за виконанням цієї норми або нормативно-правового акта (інструкції), який повинен детально регламентувати механізм дії даної норми, то ця норма буде залишатися на папері. І потребують правовому регулюванні суспільні відносини в підсумку лише вказані законодавцем як існуючі, але не опосередковані правом.

Третя форма складається в неврахуванні тих економічних, політичних, соціально-психологічних умов, в яких будуть реалізовуватися прийняті юридичні норми. Законодавець при створенні юридичної норми повинен враховувати всі умови середовища, де працюватиме дана норма. Повинен подивитися, як створювалися подібні норми до нього в цій державі, подивитися досвід у даній сфері законодавців інших країн, подивитися наукові здобутки та напрацювання по

даній сфері правового регулювання. І на основі цього створити таку норму, яка буде реально діяти.

Правова свідомість - це одна з форм суспільної свідомості, що представляє собою сукупність поглядів, ідей, концепцій, оцінок, почуттів, емоцій людей відношенні всієї юридичної дійсності. Як форма суспільної свідомості правова свідомість має ряд спільних рис і особливостей. Особливості:

1. предмет відображення - це навколишнє правова дійсність;

2. спосіб відображення юридичної дійсності - за коштами спеціальним юридичних категорій, таких як юридичні права, правові обов'язки і законність. Структура правосвідомості являє собою два елементи - правова психологія і правова ідеологія. Правову психологію складають правові почуття, оцінки, переживання, традиції, звички, емоції і настрої. Правова ідеологія виражається в правових поняттях, судженнях, принципах, теоріях, концепціях.

І варто вказати найбільш нас цікавлять явища правової дійсності пов'язані з мало розвиненістю правової свідомості - це правовий нігілізм і правовий ідеалізм. Правовий нігілізм - це активне заперечення права його цінностей, як в цілому, так і окремих його інститутів. Правовий ідеалізм - це невиправдане і необгрунтоване перебільшення можливостей права, до нього приписуються те, що воно не в змозі дати суспільству.

Список використаних джерел:

1. Алексєєв С.С. Загальна теорія права: У 2 т. М: Юрид. лит., 1999. Т. 1.
2. Лазарєв В.В. Липень. С.В. Теорія держави і права. М.: «Спарк» тисячі дев'яносто дев'яносто вісім.
3. Матузов Н.І. Правовий нігілізм і правовий ідеалізм як дві сторони однієї медалі // Правознавство. 1998. №3
4. Туманов В.А. Про правовому нігілізмі // Рад. Держава і право. 1998. №10.
5. Фербер Н.Є. Правосвідомість як форма суспільної свідомості. М., 1997.

Курсант 3-го курсу ННІ №1 НАВС

Семижон Алла Володимирівна

ЯВИЩЕ АБСЕНТЕЇЗМУ В ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Здобувши незалежність, Україна стала на рейки демократичного способу організації суспільного життя та безперервно намагається запозичити зарубіжний досвід побудови соціальної правової держави, в якій права людини, її життя, честь і гідність є найвищою соціальною цінністю. У сучасному світі демократичний політичний режим важко уявити без активного залучення громадян до управління загальнодержавними та місцевими справами, без широкомасштабної політичної участі у найрізноманітніших формах. Проте, останнім часом все більше спостерігається тенденція пасивної участі громадян в політичному житті, апатія, втрата ними інтересу до політики. Це явище є досить поширеним в Україні і має назву «абсентеїзм».

Зниження кількості виборців ставить під сумнів легітимність обраної влади, несе загрозу демократії. Участь населення в політичних процесах формування вибраних органів влади є умовою успішного функціонування будь-якого суспільства, котре побудоване на засадах демократії. Саме тому дослідження даної проблеми є досить актуальним в наш час.

Для того, щоб досліджувати динаміку абсентеїзму в Україні необхідно в першу чергу з'ясувати, що слід розуміти під поняттям абсентеїзм. Існує декілька підходів розуміння відповідної категорії. Перший підхід можна означити, як «широкий». Представники цього підходу трактують абсентеїзм, як прояв байдужого ставлення населення до суспільного життя, ухилення від участі в ньому. Часто його ще називають політичний абсентеїзм. Прихильники другого підходу, який можна охарактеризувати, як «вузький», під абсентеїзмом розуміють ухилення виборців від участі в голосуванні на виборах до представницьких органів державної влади, референдумах. Це явище також називають електоральний абсентеїзм [1].

Поглянувши на абсентеїзм в Україні, можна побачити, що це явище набирає обертів.